

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор закладу вищої освіти з
науково-педагогічної роботи

доп. Володимир ХОДОРОВСЬКИЙ

« 30 » 08 2024 р.

ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА
(СИЛАБУС)
з вивчення навчальної дисципліни
«УРОЛОГІЯ»

Галузь знань 22 Охорона здоров'я
(код і назва галузі знань)

Спеціальність 222 Медицина
(код і назва спеціальності)

Освітній ступінь магістр
(магістр, бакалавр, молодший бакалавр)

Курс навчання 4

Форма навчання денна
(денна, заочна, дистанційна)

Кафедра загальної хірургії та урології
(назва кафедри)

Схвалено на засіданні кафедри загальної хірургії та урології
„30” серпня 2024 року (протокол № 1)

Завідувач кафедри (Віктор ПОЛЬОВИЙ)

Схвалено предметною методичною комісією з дисциплін хірургічного профілю
«30» серпня 2024 року (протокол № 2)

Голова предметної методичної
комісії (Ігор ПОЛЯНСЬКИЙ)

Чернівці – 2024

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	Загальної хірургії та урології
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	<u>Федорук Олександр Степанович</u> – доктор медичних наук, професор, fedoruk.oleksander@bsmu.edu.ua <u>Зайцев Валерій Іванович</u> – професор кафедри, доктор медичних наук, zaitsev.valerii@bsmu.edu.ua <u>Ілюк Ірина Іванівна</u> – доцент кафедри, кандидат медичних наук, iryna.ilyuk@bsmu.edu.ua <u>Владиченко Костянтин Анатолійович</u> – асистент кафедри, кандидат медичних наук, vladichenko.konstantin@bsmu.edu.ua
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://www.bsmu.edu.ua/zagalnoyi-hirurgiyi/
Веб-сайт кафедри	https://kzh.bsmu.edu.ua/
E-mail	urology@bsmu.edu.ua
Адреса	м. Чернівці, вул. Фастівська, 2
Контактний телефон	+38 (0372) 54-03-83

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	нормативна
Кількість кредитів	3
Загальна кількість годин	90
Лекції	6
Практичні заняття	34
Самостійна робота	50
Вид заключного контролю	підсумковий модульний контроль

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Урологія – розділ клінічної медицини, зокрема хірургії, що вивчає етіологію, патогенез, клініку, методи діагностики та лікування захворювань органів сечової та чоловічої статеві системи.

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/polozhennya-pro-organizaciyu-osvitnogo-proczesu-u-vdnzu-bukovinskij-derzhavnij-medichnij-universitet.pdf>);
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/bdmu-instrukciya-shhodo-oczinuyannya-%D1%94kts-2014-3.pdf>);
- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/reworks.pdf>);
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennya-pro-apelyacziyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-znan.pdf>);
- Кодекс академічної доброчесності (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/kodeks_academic_faith.pdf);
- Морально-етичний кодекс студентів (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/ethics_code.docx);
- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/antiplagiat-1.pdf>);

- Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркового дисциплін (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/nakaz_polozhenniy_vybirkovi_dyscypliny_2020.pdf);

- Правила внутрішнього трудового розпорядку Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/17.1-bdmu-kolektivnij-dogovor-dodatok.doc>).

4.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

4.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.4. Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних (семінарських) заняттях, підсумковому модульному контролі) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
Анатомія та фізіологія людини	Інфекційні хвороби
Етика та деонтологія	Онкологія
Фармакологія	Епідеміологія
Фізіологія	Професійні хвороби
Мікробіологія з основами імунології	
Внутрішні хвороби	
Патоморфологія	
Патофізіологія	
Радіологія	
Фтизіатрія	

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

6.1. Мета викладання навчальної дисципліни – формування у студента теоретичних і практичних знань, необхідних майбутньому фахівцю, вивчення ними етіології, клініки, методів діагностики, лікування і профілактики захворювань органів сечової і чоловічої статеві системи і насамперед тих із них, які мають найбільш широке розповсюдження.

6.2. Завдання: забезпечити засвоєння студентом комплексу знань з сучасних загальних підходів до діагностики та лікування, профілактики захворюваності та надання невідкладної допомоги.

7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

7.1. інтегральні:

Здатність розв'язувати складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

7.2. загальні:

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності

ЗК 13. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем

7.3. спеціальні (фахові, предметні):

ФК 1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.

ФК 2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.

ФК 3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.

ФК 6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання (ПРН), формуванню яких сприяє вивчення навчальної дисципліни:

ПРН	Спеціальні (фахові, предметні) результати навчання
ПРН 4	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (анурія та олігурія, біль в животі, біль в промежині, блювання, гарячка, дизурія, диспепсія, кровотеча зовнішня, кровотеча внутрішня, поліурія, сечовий синдром); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання (Хвороби сечостатевої системи: баланит, баланопостит, вроджені вади розвитку сечової системи, новоутворення нирки, сечових шляхів і передміхурової залози, пієлонефрити, простатит, сечокам'яна хвороба, тубулоінтерстиційний нефрит, уретрит, хронічна хвороба нирок, цистити)
ПРН 5	Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (аналіз сечі за Зимницьким, аналіз сечі за Нечипоренком, креатинін, сечовина крові та сечі, швидкість клубочкової фільтрації, електроліти крові, сечова кислота крові, лужна фосфатаза крові, гістоморфологічне дослідження біоптату паренхіматозних органів, гістоморфологічне дослідження біоптату слизових оболонок, загальний аналіз крові, загальний аналіз сечі, серологічні реакції при інфекційних хворобах, експрес-тести на вірусні захворювання, ампліфікаційні методи при інфекційних хворобах (ПЛР, ЛЛР), мікробіологічне дослідження біологічних рідин та виділень, рентгеноконтрастна ангіографія, методи інструментальної візуалізації сечостатевої системи, туберкулінодіагностика), враховуючи вік пацієнта.
ПРН 6	Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря-керівника в умовах закладу охорони здоров'я (Хвороби сечостатевої системи: баланит, баланопостит, вроджені вади розвитку сечової

	системи, новоутворення нирки, сечових шляхів і передміхурової залози, пієлонефрити, простатит, сечокам'яна хвороба, тубулоінтерстиційний нефрит, уретрит, хронічна хвороба нирок, цистити)
ПРН 7	Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні) (аналіз сечі за Зимницьким, аналіз сечі за Нечипоренком, креатинін, сечовина крові та сечі, швидкість клубочкової фільтрації, електроліти крові, сечова кислота крові, лужна фосфатаза крові, гістоморфологічне дослідження біоптату паренхіматозних органів, гістоморфологічне дослідження біоптату слизових оболонок, загальний аналіз крові, загальний аналіз сечі, серологічні реакції при інфекційних хворобах, експрес-тести на вірусні захворювання, ампліфікаційні методи при інфекційних хворобах (ПЛР, ЛЛР), мікробіологічне дослідження біологічних рідин та виділень, рентгеноконтрастна ангіографія, 1 методи інструментальної візуалізації сечостатевої системи, туберкулінодіagnostика)), пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (Хвороби сечостатевої системи: баланит, баланопостит, вроджені вади розвитку сечової системи, новоутворення нирки, сечових шляхів і передміхурової залози, пієлонефрити, простатит, сечокам'яна хвороба, тубулоінтерстиційний нефрит, уретрит, хронічна хвороба нирок, цистити)
ПРН 9	Визначати характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (Хвороби сечостатевої системи: баланит, баланопостит, вроджені вади розвитку сечової системи, новоутворення нирки, сечових шляхів і передміхурової залози, пієлонефрити, простатит, сечокам'яна хвороба, тубулоінтерстиційний нефрит, уретрит, хронічна хвороба нирок, цистити), враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вміти обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи
ПРН 17	Виконувати медичні маніпуляції (проводити катетеризацію сечового міхура м'яким зондом, здійснювати пальцеве дослідження простати, проводити забір мазків на бактеріоскопічне, бактеріологічне, цитологічне дослідження, проводити огляд й оцінювання зовнішніх статевих органів хлопчиків) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

8.1. Знати:

- причини, механізм розвитку урологічних захворювань та ушкоджень;
- основні симптоми та синдроми захворювань органів сечостатевої системи;
- варіанти перебігу захворювань та диференціальну діагностику;
- значення додаткових (лабораторних, рентгенологічних, інструментальних тощо) методів обстеження;
- сучасні принципи та методи лікування захворювань відповідно до протоколів;
- правила етики та деонтології у спілкуванні з пацієнтами;
- надання екстреної допомоги при невідкладних станах;
- чинні накази МОЗ України;
- знати протиепідемічні та профілактичні заходи при інфекційних захворюваннях;
- знати принципи роботи медичної апаратури;

8.2. Уміти:

- проводити діагностику та лікування найбільш поширених урологічних захворювань в умовах стаціонару відповідно до Національних стандартів та протоколів з використанням сучасних досягнень науки і техніки;

- виконувати діагностичні процедури та інтерпретувати результати сучасних методів дослідження, здійснювати окремі лабораторні та інструментальні дослідження самостійно;
- виявляти основні клінічні прояви ускладнень, що виникають при захворюваннях і тактику надання допомоги;
- проводити профілактику захворювань;
- вміти оцінити стан пацієнта при урологічній патології, проводити клінічне обстеження пацієнта (опитування, огляд, пальпацію, перкусію, аускультацию);
- проводити клінічне обстеження пацієнта (опитування, огляд, пальпацію, перкусію, аускультацию);
- оцінювати результати лабораторних та інструментальних досліджень та виставляти попередній діагноз;
- надавати екстрену допомогу при невідкладних станах;
- асистувати лікареві під час виконання складних інструментальних обстежень та лікувальних процедур (при проведенні троакарної епіцистостомії; при проведенні ендоскопічних, радіоізотопних, функціональних методів обстеження тощо);
- дотримуватися правил етики та деонтології у спілкуванні з пацієнтами;
- дотримуватися правил техніки безпеки, охорони праці під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, кисневими балонами; під час обстеження, виконання маніпуляцій, забору біологічного матеріалу для досліджень тощо.

8.3. Демонструвати:

- здатність використовувати теоретичні знання та практичні уміння при організації надання медичної урологічної допомоги, нести відповідальність за своєчасність та обсяги надання первинної медико-санітарної допомоги.
- здатність проводити діагностику та лікування найбільш поширених урологічних захворювань в умовах стаціонару відповідно до Національних стандартів та протоколів з використанням сучасних досягнень науки і техніки;
- здатність застосовувати медичні інформаційні технології та медичну літературу у діагностиці та лікуванні урологічних захворювань.

9. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин (3 кредити ЄКТС) – 1 модуль «Урологія», який складається з чотирьох змістових модулів.

Змістовий модуль 1.

Клінічна анатомія, фізіологія, методи дослідження органів сечової та чоловічої статеві системи. Аномалії розвитку органів сечостатевої системи.

Тема 1. Анатомія і фізіологія органів сечової і чоловічої статеві системи. Анатомічна будова нирки, сечоводу, сечового міхура, сечівника, передміхурової залози, яєчка, статевого члена. Нирки. Огляд ділянки нирок. Пальпація нирок. Диференціально-діагностичне значення змін контурів поперекової ділянки. Головні патологічні процеси, які пальпаторно симулюють захворювання нирок. Діагностичне значення симптому "постукування" по поперековій ділянці. Сечовий міхур. Основні патологічні процеси, які призводять до збільшення сечового міхура. Діагностичне значення огляду, пальпації і перкусії сечового міхура. Передміхурова залоза, сім'яні міхурці. Методика ректального пальцевого обстеження. Аденома і рак передміхурової залози. Зміни в передміхуровій залозі при її запаленні. Діагностичне значення аналізу секрету передміхурової залози. Сечівник. Методика огляду і пальпації та їх діагностична цінність. Статевий член. Діагностичне значення даних пальпації. Яєчко. Методика огляду і пальпації та їх діагностичне значення. Диференціально-діагностичне значення діафаноскопії.

Тема 2. Симптоматика урологічних захворювань. Біль в поперековій ділянці. Загальна характеристика болю, етіологія, локалізація, іррадіація. Ниркова колька. Етіологія і патогенез болю при захворюваннях сечового міхура, передміхурової залози та зовнішніх статевих органів. Розлади сечовипускання. Визначення, етіологія, патогенез. Поліурія, полакіурія, ніктурія. Нетримання сечі,

його види. Неутримання сечі. Гостра і хронічна затримка сечі. Залишкова сеча та методи її визначення. Парадоксальна ішурія. Кількісні зміни в сечі: фізіологічна і патологічна поліурія. Олігурія. Анурія. Види анурії: преренальна, ренальна, постренальна, їх причини. Якісні зміни в сечі: гематурія, її види, причини. Піурія. Бактеріурія, її види. Пневматурія. Хілурія, її види. Уретрорагія, її причини.

Тема 3. Лабораторні та інструментальні методи обстеження в урології. Лабораторні методи обстеження в урології. Реакція сечі в нормі і при патології. Методи кількісної оцінки лейкоцитурії за методом Аддіс-Каковського, Амбюрже, Нечипоренка. Провокаційні проби. Виявлення атипичних клітин у сечі і його діагностичне значення.

Оцінка функції нирок. Проби на розчинення і концентрацію. Проба Зимницького. Визначення вмісту азотистих шлаків у крові. Інструментальні методи обстеження в урології

Ультразвукове дослідження: визначення, види: черезшкірне ендовезикальне, трансректальне і трансвагінальне дослідження, показання до них. Пункційне дослідження нирки, ниркової миски і передміхурової залози під ультразвуковим контролем. Електрофізіологічні методи дослідження: реоренографія, електроміографія сечового міхура і сечовода. Визначення, показання до використання, діагностична значимість. Види катетерів. Еластичні катетери Нелатона, Тіманса, Фолея, Пеццера, показання до їх використання. Шкала Шар'єра для визначення діаметра катетера. Катетеризація сечового міхура чоловіків і жінок. Можливі ускладнення катетеризації сечового міхура, їх профілактика і лікування. Методика проведення металевих катетерів в чоловіків. Уретроскопія. Цисто- і хромоцистоскопія. Інструменти для ендоскопічного обстеження. Техніка виконання уретроскопії, цистоскопії, хромоцистоскопії. Ускладнення цистоскопії, їх профілактика і лікування. Техніка катетеризації сечоводів. Уретероскопія, пієлоскопія. Методи вивчення уродинаміки: рентгентелевізійна пієлоуретероскопія, урофлоуметрія, цистоманометрія. Термографічні методи: визначення, види, показання для використання. Діагностична цінність.

Тема 4. Рентгенологічні методи обстеження в урології. Оглядовий знімок. Інтерпретація знімка: тіні кістково-м'язового апарату, скелетотопія нирок, зображення тіней нирок і патологічних утворень. Екскреторна урографія, її види. Види контрастних речовин. Методика виконання. Інтерпретація екскреторних урограм. Протипоказання до виконання екскреторної урографії. Можливі ускладнення та їх профілактика. Ретроградна уретеропієлографія. Види контрастних речовин для ретроградної уретеропієлографії, кількість препарату, яку необхідно ввести у ниркову миску. Інтерпретація уретеропієлограм. Переваги і недоліки ретроградної уретеропієлографії. Комп'ютерна і ядерно-магнітна томографії, показання до їх використання, діагностичні можливості. Ниркова ангіографія, її види. Фази ангіограми. Цінність ниркової ангіографії як функціонально-морфологічного методу. Показання і протипоказання до виконання ниркової ангіографії. Ускладнення та їх профілактика. Ангіографічні ознаки різних патологічних процесів у нирках. Поєднання діагностичних судинних методів з лікувальними маніпуляціями при урологічних захворюваннях: балонна дилатація стенозів ниркової артерії, емболізаційна терапія. Показання до них і методика виконання. Цистографія. Суть методу, показання і методи виконання. Модифікації цистографії: осадова, мікційна, поліцистографія, перицистографія. Профілактика запальних ускладнень при виконанні цистографії. Уретрографія, її види: висхідна і мікційна нисхідна, методика виконання, діагностична цінність. Ускладнення при уретрографії та їх профілактика. Лімфоаденографія. Генітографія, методика виконання, діагностичне значення. Ізотопна ренографія, нефросцинтиграфія, сканування, методика виконання. Діагностична цінність. Вирішення тестових завдань для підготовки до державного ліцензійного іспиту КРОК 2.

Тема 5. Аномалії сечостатевої системи. Аномалії верхніх сечових шляхів. Нефроптоз. Частота аномалій розвитку верхніх сечових шляхів. Сучасна класифікація аномалій розвитку нирок та сечоводів. Аномалії ниркових судин, нирок, сечоводів. Клінічне значення аномалій розвитку, методи їх діагностики. Порушення уро - і гемодинаміки при аномаліях нирок. Можливі діагностичні і тактичні помилки при аномаліях нирок. Аномалії нижніх сечових шляхів та чоловічих статевих органів. Частота аномалій розвитку нижніх сечових шляхів і чоловічої статеві системи. Сучасна класифікація аномалій розвитку сечового міхура, сечівника, чоловічих статевих органів. Аномалії урахуса, сечового міхура, сечівника, чоловічих статевих органів. Клінічне значення аномалій розвитку нижніх сечових шляхів, методи їх діагностики. Порушення уродинаміки при аномаліях сечового міхура та сечівника. Можливі діагностичні і тактичні помилки при аномаліях нижніх сечових шляхів.

Змістовий модуль 2.

Неспецифічні і специфічні запальні захворювання органів сечової і чоловічої статеві системи. Сечокам'яна хвороба. Гідронефроз.

Тема 6. Гострий та хронічний пієлонефрит. Класифікація. Етіологія, патогенез, шляхи поширення інфекції. Значення мисково-ниркових рефлюксів, венозного застою загального стану організму, його імунобіологічної реактивності у виникненні пієлонефриту. Місцеві чинники, які сприяють розвитку пієлонефриту. Різні патоморфологічні форми гострого пієлонефриту: серозний, апостематозний, карбункул нирки, абсцес нирки, некротичний папіліт. Клініка, діагностика. Лікування: консервативне й оперативне. Ургентні методи відновлення пасажу сечі із нирки: катетеризація, установка стента, пункційна черезшкірна нефростомія. Хронічний пієлонефрит. Етіологія. Фази клінічного перебігу. Клініка. Діагностика. Лікування. Пієонефроз: клініка, діагностика, лікування. Найбільш поширені антибактеріальні препарати. Значення визначення чутливості мікрофлори сечі.

Гострий і хронічний паранефрит. Паранефрит: визначення, шляхи проникнення інфекції. Клініка. Шляхи проривання гною. Діагностика. Лікування. Хвороба Ормонда або ретроперитонеальний фіброз: визначення, етіологія, клінічна картина, діагностика, лікування. Вирішення тестових завдань для підготовки до державного ліцензійного іспиту КРОК2.

Тема 7. Запальні захворювання нижніх сечових шляхів та чоловічих статевих органів. Цистити: класифікація, шляхи проникнення інфекції. Фактори, які сприяють виникненню циститу: місцеві, загальні. Симптоматика. Діагностика. Лікування. Простатит: визначення, класифікація, етіологія, клініка. Діагностика. Шляхи прориву абсцесу передміхурової залози. Лікування простатитів. Уретрит: етіологія і патогенез, класифікація. Види збудників. Клінічний перебіг, діагностика. Лікування уретритів та їх ускладнень. Епідидиміт: визначення, етіологія, патогенез. Клінічний перебіг, діагностика і лікування. Каверніт: визначення, етіологія, клінічний перебіг, діагностика, лікування. Вирішення тестових завдань для підготовки до державного ліцензійного іспиту КРОК 2.

Тема 8. Сечокам'яна хвороба. Поширення сечокам'яної хвороби. Рецидивний характер захворювання. Етіологія і патогенез. Характеристика каменів за формою, локалізацією та хімічним складом. Рентгенооптичні властивості каменів. Камені нирки: клінічна картина, діагностика, лікування. Коралоподібний нефролітіаз, класифікація, клініка, діагностика, лікування. Ускладнення каменів нирки. Сучасні методи лікування сечокам'яної хвороби. Показання до оперативного лікування. Камені сечового міхура: етіологія, клінічна картина, діагностика, лікування. Камені передміхурової залози: клініка, діагностика, лікування. Гідронефроз, уретерогідронефроз: етіологія і патогенез захворювання. Стадії гідронефрозу. Клінічний перебіг. Діагностика. Методи лікування. Принципи і види пластичних операцій при гідронефрозі. Хірургічна корекція уретерогідронефрозу, методика уретеронеоцистоанастомозу, антирефлюксні операції.

Тема 9. Туберкульоз сечостатевої системи. Туберкульоз нирки: етіологія, патогенез. Шляхи проникнення збудника захворювання. Стадії розвитку захворювання. Патолого-анатомічна картина. Симптоматологія. Методи діагностики. Провокаційні проби з туберкуліном. Сучасні методи лікування. Диспансерний нагляд. Показання до ургентного оперативного лікування. Туберкульоз сечового міхура. Патолого-анатомічна картина. Симптоматологія. Методи діагностики. Сучасні методи лікування. Диспансерний нагляд. Показання до ургентного оперативного лікування. Туберкульоз чоловічих статевих органів: етіологія, патогенез, клінічний перебіг. Діагностика та методи лікування.

Змістовий модуль 3.

Травматичні пошкодження і новоутворення органів сечової і чоловічої статеві системи. Гостра і хронічна ниркова недостатність.

Тема 10. Пошкодження органів сечостатевої системи. Пошкодження нирок: відкриті і закриті. Пошкодження нирок у поєднанні з травмою інших органів. Класифікація. Клініка. Діагностика. Консервативне і оперативне лікування. Ятрогенні пошкодження нирок і сечоводів: клініка, діагностика, лікування. Пошкодження сечового міхура: відкриті і закриті, внутрішньо - і

позаочеревинні. Сечові затікання як характерний наслідок пошкодження сечового міхура. Відрив шийки сечового міхура. Симптоматика, діагностика. Проба Зельдовича з наповненням сечового міхура. Цистографія – основний метод діагностики пошкодження сечового міхура. Техніка виконання. Пошкодження сечового міхура під час оперативних втручань на органах черевної порожнини, малого таза, гінекологічних оперативних втручаннях, пологах, під час ендоскопічних маніпуляцій і операцій. Діагностика. Лікування. Пошкодження сечівника. Причини пошкодження і механізм травми. Клініка, діагностика, лікування. Висхідна уретроцистографія та її діагностична цінність. Епіцистостомія і дренування урогематоми. Можливість первинної пластики сечівника. Пластичні оперативні втручання на сечівнику: операції Хольцова, Подрез-Вишневського, Соловйова, їх особливості та віддалені результати. Пошкодження органів мошонки: види пошкоджень, симптоматика, діагностика, лікування. Перекрут яєчка: етіологія, симптоматика, діагностика, лікування.

Тема 11. Гіперплазія передміхурової залози. Етіологія і патогенез. Патогенез стадій гіперплазії. Клінічні прояви. Діагностика. Лікування: консервативне й оперативне. Одно- і двоетапна простатектомія. Сучасні малоінвазивні методи лікування гіперплазії, показання до їх виконання. Рак передміхурової залози. Етіологія. Стадії захворювання. Клінічна картина, діагностика, лікування. Значення PSA в діагностиці раку передміхурової залози. Естрогенотерапія раку передміхурової залози. Пухлини яєчка. Патогенетичне значення травми яєчка і крипторхізму в розвитку пухлин яєчка. Шляхи метастазування. Клінічна картина. Діагностика, лікування. Рак статевого члена. Етіологія. Роль фімозу і баланопоститу в розвитку раку статевого члена. Клініка, діагностика. Принципи лікування. Вирішення тестових завдань для підготовки до державного ліцензійного іспиту КРОК2.

Тема 12. Пухлини нирок. Рак паренхіми нирки: етіологія, патологічна анатомія, симптоматика, діагностика, шляхи метастазування, лікування. Пухлина Вільмса – аденоміосаркома: симптоматика, діагностика, лікування. Рак ниркової миски: симптоматика, діагностика, лікування. Пухлини сечоводів: симптоматика, діагностика, лікування. Вирішення тестових завдань для підготовки до державного ліцензійного іспиту КРОК 2.

Тема 13. Пухлини сечового міхура. Пухлини сечового міхура: етіологія і патогенез. Класифікація. Симптоматика. Діагностика. Методи лікування: оперативне, хіміотерапія, променева терапія. Місце ендоскопічної хірургії в лікуванні раку сечового міхура.

Тема 14. Гостра та хронічна ниркова недостатність. Гостра ниркова недостатність

Гостра ниркова недостатність: етіологія, патогенез, стадії захворювання. Симптоматика. Діагностика. Принципи консервативної терапії. Кишковий діаліз, перитонеальний діаліз і гемодіаліз у лікуванні гострої ниркової недостатності. Хронічна ниркова недостатність. Етіологія і патогенез хронічної ниркової недостатності. Стадії і форми клінічного перебігу. Клініка, діагностика, лікування. Показання до проведення перитонеального діалізу і гемодіалізу. Трансплантація нирки. Показання до трансплантації нирки. Підготовка реципієнта. Вибір донора. Ведення післяопераційного періоду. Сучасні імунодепресивні препарати. Вирішення тестових завдань для підготовки до державного ліцензійного іспиту КРОК 2.

Змістовий модуль 4.

Невідкладна допомога при урологічних захворюваннях

Тема 15. Невідкладна допомога при захворюваннях верхніх сечових шляхів

Ниркова коліка. Механізм виникнення ниркової коліки. Основні ознаки ниркової коліки. Диференціальний діагноз з іншими захворюваннями. Методи купірування ниркової коліки. Гематурія при захворюваннях нирок. Причини. Діагностика. Перша допомога.

Гострий гнійний пієлонефрит, бактеріотоксичний шок. Причини виникнення анурії. Симптоматика. Діагностика. Лікування. Анурія. Види анурії. Причини виникнення анурії. Симптоматика. Діагностика. Лікування. Травми нирки. Вирішення тестових завдань для підготовки до державного ліцензійного іспиту КРОК 2.

Тема 16. Невідкладна допомога при захворюваннях нижніх сечових шляхів

Гостра затримка сечі. Причини. Діагностика. Перша допомога. Гематурія при захворюваннях сечового міхура та простати. Причини. Діагностика. Перша допомога. Парафімоз. Діагностика. Перша допомога. Травми сечового міхура, сечівника та яєчок. Симптоматика.

Діагностика. Перша допомога. Вирішення тестових завдань для підготовки до державного ліцензійного іспиту КРОК 2.

Підсумковий модульний контроль.

10. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Аудиторні		Самостійна робота студента	Індивідуальна робота
		Лекції	Практичні заняття		
1	2	3	4	5	6
Модуль 1 УРОЛОГІЯ					
Змістовий модуль 1. Симптоматика, методи дослідження урологічних захворювань та вади розвитку органів сечової і чоловічої системи чоловіків					
Тема 1. Клінічна анатомія і фізіологія органів сечостатевої системи	4		2	2	
Тема 2. Симптоматика урологічних захворювань	6	2	2	2	
Тема 3. Лабораторні та інструментальні методи обстеження в урології	4		2	2	
Тема 4. Сучасні ендоскопічні методи діагностики та лікування в урології	2			2	
Тема 5. Рентгенологічні методи обстеження в урології	4		2	2	
Тема 6. Аномалії сечостатевої системи	6	2	2	2	
Тема № 7. Нефроптоз	2			2	
Разом за змістовим модулем 1	28	4	10	14	
Змістовий модуль 2. Запальні захворювання сечостатевої системи і сечокам'яна хвороба					
Тема 1. Гострий та хронічний пієлонефрит	4		2	2	
Тема 2. Нефрогенна гіпертензія	2			2	
Тема 3. Запальні захворювання нижніх сечових шляхів та чоловічих статевих органів	4		2	2	
Тема 4. Сечокам'яна хвороба	4		2	2	
Тема 5. Туберкульоз сечостатевої системи	4		2	2	
Тема 6. Паразитарні захворювання в урології	2			2	
Разом за змістовим модулем 2	20		8	12	
Індивідуальна робота (за наявності)					
Змістовий модуль 3. Травматичні пошкодження і новоутворення органів сечової і чоловічої статеві системи					
Тема 1. Пошкодження сечостатевої системи	4		2	2	
Тема 2. Доброякісна гіперплазія та рак простати	4		2	2	
Тема 3. Пухлини нирок	5	1	2	2	
Тема 4. Пухлини сечового міхура	5	1	2	2	
Тема 5. Гостра та хронічна ниркова недостатність	4		2	2	
Разом за змістовим модулем 3	22	2	10	10	

Змістовий модуль 4. Невідкладна допомога при урологічних захворюваннях					
Тема 1. Невідкладна допомога при захворюваннях верхніх сечових шляхів	4		2	2	
Тема 2. Сечостатеві нориці у жінок	2			2	
Тема 3. Невідкладна допомога при захворюваннях нижніх сечових шляхів	4		2	2	
Разом за змістовим модулем 4	10		4	6	
Підсумковий модульний контроль	4		2	2	
УСЬОГО ГОДИН	90	6	34	44	6

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

ДЕННА ФОРМА		
№ п/п	Тема	К-сть годин
МОДУЛЬ 1 « УРОЛОГІЯ »		
<i>Змістовий модуль 1. Клінічна анатомія і фізіологія, вади розвитку, методи дослідження органів сечової і чоловічої статеві системи.</i>		
1.	Симптоматика урологічних захворювань	2
2.	Аномалії сечостатевої системи.	2
<i>Змістовий модуль 3. Травматичні пошкодження і новоутворення органів сечової і чоловічої статеві системи. Гостра і хронічна ниркова недостатність.</i>		
3	Новоутворення органів сечової системи	2
Всього:		6

12. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

ДЕННА ФОРМА		
№ п/п	Тема	К-сть годин
МОДУЛЬ 1 « УРОЛОГІЯ »		
<i>Змістовий модуль 1. Симптоматика, методи дослідження урологічних захворювань та вади розвитку органів сечової і чоловічої системи чоловіків</i>		
1.	Клінічна анатомія і фізіологія органів сечостатевої системи.	2
2.	Симптоматика урологічних захворювань.	2
3.	Лабораторні та інструментальні методи обстеження в урології.	2
4.	Рентгенологічні методи обстеження в урології	2
5.	Аномалії сечостатевої системи	2
<i>Змістовий модуль 2. Запальні захворювання сечостатевої системи і сечокам'яна хвороба</i>		
6.	Гострий та хронічний пієлонефрит	2
7.	Запальні захворювання нижніх сечових шляхів та чоловічих статевих органів	2
8.	Сечокам'яна хвороба	2
9.	Туберкульоз сечостатевої системи	2

<i>Змістовий модуль 3. Травматичні пошкодження і новоутворення органів сечової і чоловічої статевої системи</i>		
10.	Пошкодження сечостатевої системи	2
11.	Доброякісна гіперплазія та рак простати	2
12.	Пухлини нирок	2
13.	Пухлини сечового міхура	2
14.	Гостра та хронічна ниркова недостатність	
<i>Змістовий модуль 4. Невідкладна допомога при урологічних захворюваннях</i>		
15.	Невідкладна допомога при захворюваннях верхніх сечових шляхів	2
16.	Невідкладна допомога при захворюваннях нижніх сечових шляхів	2
17.	Підсумковий модульний контроль	2
Всього:		34

13. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№	ТЕМА	Кількість годин
МОДУЛЬ 1 « УРОЛОГІЯ »		
1.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	32
2.	Теми для самостійного опрацювання:	
	- нефроптоз	2
	- паразитарні захворювання в урології	2
	- сечостатеві нориці у жінок	2
	- нефрогенна артеріальна гіпертензія	2
	- сучасні ендоскопічні методи діагностики і лікування захворювань сечового міхура, сечівника та передміхурової залози	2
3.	Індивідуальна СРС	6
4.	Підготовка до підсумкового контролю засвоєння модуля – клінічна урологія	2
	Разом:	50

14. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

- Виступи на науковому студентському гуртку.
- Участь у наукових конференціях.
- Публікація доповідей у вигляді тез та статей у періодичній науковій пресі (журнали, збірники наукових праць).
- Виготовлення наочності згідно навчальних програм (таблиці, муляжі, наочні приладдя, графологічні схеми практичних занять).
- Написання рефератів, створення презентацій та структурно-логічних схем.

15. ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

Змістовий модуль 1.

Клінічна анатомія і фізіологія, вади розвитку, методи дослідження органів сечової і чоловічої статевої системи.

- Основні етапи розвитку урології як самостійної медичної дисципліни. Історія розвитку урології в Україні. Історія кафедри урології ВНЗ. Основні напрямки розвитку та досягнення сучасної урології. Органи сечової і чоловічої статевих системи, їх функціональне значення.

- Клінічна анатомія органів сечової і чоловічої статевих системи.

- Симптоматика урологічних захворювань. Біль при захворюванні нирок, сечоводів і сечового міхура, сечівника і чоловічих статевих органів. Диференційний діагноз ниркової кольки і гострих хірургічних захворювань органів черевної порожнини. Кількісні та якісні зміни сечі. Дизуричні розлади. Патологічні виділення з сечівника. Патологічні зміни сперми. Анурія, її види. Причини прerenальної форми анурії. Причини ренальної форми анурії. Причини постренальної анурії. Що таке "прихована лейкоцитурія" і методи її виявлення? Гематурія: види, причини виникнення, методи визначення. Бактеріурія, її види. Хілурия, її види. Піурія. Пневматурія. Уретрорагія.

- Лабораторні та інструментальні методи дослідження в урології.

- Рентгенологічні методи досліджень в урології. Оглядова урографія та її інтерпретація. Екскреторна урографія, її види, методика виконання. Види рентгенконтрастних речовин. Протипоказання до виконання екскреторної урографії. Ретроградна уретеропієлографія, методика виконання. Ретропневмоперитонеум, покази до виконання, методика виконання. Ниркова ангіографія, її види. Діагностичне значення. Цистографія, види: осадова, мікційна, поліцистографія, показання до виконання, діагностичне значення. Уретрографія, види, методика виконання. Радіоізотопна ренографія, методика виконання, діагностична значимість. Сканування нирок. Сцинтиграфія, види, діагностична значимість. Комп'ютерна томографія, ядерно-магнітна томографія. Ультразвукова сонографія. Термографічні дослідження, їх види, діагностична значимість. Урофлоуметрія, цистоманометрія.

- Аномалії розвитку сечостатевої системи. Аномалії ниркових судин. Аномалії нирок. Аномалії сечоводів. Аномалії урахуса. Аномалії сечового міхура. Аномалії сечівника. Аномалії яєчок. Фімоz і парафімоz.

Змістовий модуль 2.

Запальні захворювання органів сечової і чоловічої статевих системи. Сечокам'яна хвороба.

- Гострий пієлонефрит, визначення, класифікація. Шляхи проникнення інфекції в нирку. Симптоматика гострого серозного пієлонефриту. Діагностика і лікування гострого пієлонефриту. Апостематозний нефрит: симптоматика, діагностика, лікування. Карбункул нирки: симптоматика, діагностика, лікування. Абсцес нирки: симптоматика, діагностика, лікування. Пієлонефрит вагітних: причини виникнення, клініка, діагностика, лікування. Бактеріємічний шок: стадії, симптоматика, діагностика, лікування. Етіологія хронічного пієлонефриту, симптоматика, діагностика, лікування. Пієлонефроз: симптоматика, діагностика, лікування. Методи виявлення прихованої лейкоцитурії. Нефрогенна гіпертонія: види, причини, діагностика, лікування. Гострий паранефрит: визначення, шляхи проникнення інфекції, симптоматика, діагностика, лікування. Шляхи прориву гною при паранефриті. Ретроперитонеальний фіброз: визначення, етіологія, симптоматика, діагностика, лікування. Цистит: класифікація, симптоматика, діагностика, лікування. Цисталгія: симптоматика, діагностика, лікування. Уретрит: класифікація, симптоматика, діагностика, лікування. Простатит: класифікація, симптоматика, діагностика, лікування. Шляхи прориву гною при абсцесі передміхурової залози. Гострий епідидиміт: етіологія, симптоматика, діагностика, лікування. Каверніт: симптоматика, діагностика, лікування.

- Туберкульоз органів сечостатевої системи. Етіологія і патогенез туберкульозу нирки. Клінічно- рентгенологічна класифікація туберкульозу нирки. Симптоматика і діагностика туберкульозу нирки. Діагностичне значення провокаційних проб із туберкуліном. Сучасні методи лікування туберкульозу нирки. Симптоматика, діагностика і лікування туберкульозного епідидиміту.

- Сечокам'яна хвороба. Етіологія і патогенез сечокам'яної хвороби. Клінічна картина каменів нирки. Ускладнення каменів нирки. Методи діагностики каменів нирки. Сучасні методи лікування сечокам'яної хвороби. Коралоподібні камені, їх класифікація. Камені сечоводів:

симптоматика, діагностика, лікування. Камені сечового міхура: клініка, діагностика, лікування. Гідронефроз: стадії, симптоматика, діагностика, лікування.

Змістовий модуль 3.

Травматичні пошкодження і новоутворення органів сечової і чоловічої статеві системи. Гостра і хронічна ниркова недостатність.

- Пошкодження органів сечостатевої системи. Класифікація закритих пошкоджень нирок. Симптоматика, діагностика і лікування закритих пошкоджень нирок. Класифікація відкритих пошкоджень нирок, симптоматика, діагностика і лікування. Пошкодження сечоводів. Симптоматика, діагностика, лікування. Пошкодження сечового міхура, види, клінічні прояви. Діагностика і лікування пошкоджень сечового міхура. Пошкодження сечівника, симптоматика, діагностика, лікування. Показання для накладення первинного шва сечівника. Види пластичних операцій при посттравматичних ускладненнях пошкоджень сечівника. Сучасні малоінвазивні методи лікування звужень сечівника. Пошкодження яєчок, види, симптоматика, діагностика, лікування.

- Новоутворення органів сечостатевої системи. Класифікація пухлин нирки. Місцеві і екстрауренальні ознаки пухлини паренхіми нирки. Діагностика і лікування пухлин паренхіми нирки. Рак ниркової миски, симптоматика, діагностика, лікування. Пухлина Вільмса – аденоміосаркома, симптоматика, діагностика, лікування. Пухлини сечоводів, клініка, діагностика, лікування. Етіологія пухлин сечового міхура. Класифікація пухлин сечового міхура. Клініка, діагностика і лікування пухлин сечового міхура. Сучасні малоінвазивні методи лікування пухлин сечового міхура. Гіперплазія передміхурової залози, стадії захворювання. Симптоматика, діагностика і лікування гіперплазії передміхурової залози. Види оперативних втручань при лікуванні гіперплазії передміхурової залози. Консервативне лікування гіперплазії передміхурової залози. Ранні і пізні ускладнення оперативного лікування гіперплазії передміхурової залози. Стадії раку передміхурової залози. Симптоматика, діагностика і лікування раку передміхурової залози. Оперативне лікування раку передміхурової залози. Сучасні малоінвазивні методи лікування раку передміхурової залози. Які препарати використовуються для лікування раку передміхурової залози? Клініка, діагностика і лікування пухлин яєчка. Клініка, діагностика і лікування раку статевих членів. Симптоматика, діагностика і лікування нефроптозу. Етіологія, клініка, діагностика і лікування міхурово - піхвових нориць. Етіологія, клініка, діагностика і лікування сечовідно-піхвових нориць. Ехінококоз органів сечової системи.

- Паразитарні захворювання в урології. Філяріатоз органів сечостатевої системи. Сечостатевий шистосомоз (більгарціоз): етіологія, клініка, діагностика і лікування. Нейрогенні розлади сечовипускання, причини, симптоматика, діагностика і лікування. Сторонні тіла нирок і сечових шляхів: клініка, діагностика, лікування.

- Гостра та хронічна ниркова недостатність. Етіологія, патогенез і класифікація гострої ниркової недостатності. Симптоматика, діагностика і лікування гострої ниркової недостатності. Етіологія, патогенез хронічної ниркової недостатності. Стадії і форми клінічного перебігу хронічної ниркової недостатності. Діагностика і лікування хронічної ниркової недостатності. Показання до виконання перитонеального діалізу. Показання до виконання гемодіалізу. Фібропластична індурація статевих членів: клініка, діагностика, лікування. Пріапізм: клініка, діагностика, лікування. Значення гемофільтрації і плазмаферезу при лікуванні хронічної ниркової недостатності. Трансплантація нирки. Підготовка хворого до операції, підбір донора. Ведення післяопераційного періоду після трансплантації нирки.

Змістовий модуль 4.

Невідкладна допомога при захворюваннях органів сечостатевої системи.

- Причини і симптоматологія ниркової кольки. Методи купірування ниркової кольки. Методика блокади елементів сім'явиносної протоки в чоловіків та круглої зв'язки матки в жінок. Причини гострої затримки сечі. Методика катетеризації сечового міхура в чоловіків і жінок. Гематурія, її види, причини. Медична допомога при гематурії. Анурія, її види. Медична допомога при різних видах анурії. Невідкладна допомога при травмах нирки. Невідкладна допомога при травмах сечового міхура, сечівника, органів мошонки.

16. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ТА РОБІТ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

- Вирішення ситуаційних задач.
- Провести пальпацію нирки.
- Провести перкусію і пальпацію сечового міхура.
- Провести пальпацію сечівника і органів мошонки.
- Провести пальпацію передміхурової залози.
- Оцінити показники загального аналізу сечі.
- Оцінити показники біохімічного аналізу крові.
- Виконувати катетеризацію сечового міхура еластичним катетером.
- Виконувати цистоскопію.
- Інтерпретувати результати: оглядової і екскреторної урографії; пієлографії та цистографії; ультразвукової сонографії.
- Проводити диференційну діагностику ниркової кольки з гострими хірургічними захворюваннями органів черевної порожнини.
- Скласти схему обстеження і лікування осіб з урологічною патологією.
- Надавати ургентну допомогу при нирковій кольці, травмах органів сечової і чоловічої статеві системи, гематурії, анурії, гострій затримці сечі.
- Встановлювати і фіксувати постійний катетер у сечовому міхурі.
- Надавати допомогу при фімозі і парафімозі.
- Проведення первинної хірургічної обробки ран органів сечової і чоловічої статеві системи.

17. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ

Протягом вивчення дисципліни всі види діяльності студента підлягають контролю, як поточному (на кожному занятті), так і підсумковому (під час контрольних заходів).

Модульний контроль – це діагностика засвоєння студентом матеріалу модулю (залікового кредиту). Семестр закінчується підсумковим модульним контролем.

Початковий контроль знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять і включає в себе перевірку знань теоретичного та практичного матеріалу, який вивчався на попередніх курсах, що проводиться методом фронтального усного опитування, або написання контрольних робіт, для чого використовуються питання для контрольних робіт.

Поточний контроль знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять і включає перевірку знань теоретичного матеріалу та контроль оволодіння практичними навичками, які передбачені методичними розробками занять з відповідних тем. Перевірка знань студентів здійснюється за допомогою усного фронтального опитування, вирішування тестових завдань різного ступеня важкості, розв'язування типових та нетипових ситуаційних задач, а також під час перевірки правильності виконання практичних навичок.

Проміжний контроль знань студентів проводиться під час проведення підсумкових контрольних робіт під час останнього заняття змістовного модуля.

Підсумковий контроль знань студентів здійснюється на останньому практичному занятті після завершення модуля у формі підсумкового модульного контролю. У студентів з'ясовують знання теоретичного матеріалу (згідно переліку питань). Поряд з цим студенти виконують практичну навичку, що додається до білета та розв'язують ситуаційні завдання, що також враховується при оцінюванні їх знань.

Підсумковий модульний контроль (ПМК) здійснюється після завершення вивчення усіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля.

До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття та одержали на них позитивні оцінки («5», «4», «3»), а також при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Студенту, який з поважних чи без поважних причин мав пропуски навчальних занять, дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну.

[illegible]

Мінімальна кількість балів для студентів денної форми навчання, яку може набрати студент при вивченні модуля, вираховується шляхом укладання кількості балів, що відповідають оцінці «задовільно» на кожному занятті: **70=16 x 4+6 (ІСРС).**

19. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

19.1. Основна (базова)

1. Урологія : підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / С. П. Пасечніков, С. О. Возіанов, В. М. Лісовий [та ін.] ; за ред. С. П. Пасечнікова. — Вінниця : Нова Книга, 2013. — 432 с. : іл.
2. Урологія: Підручник для мед. ВНЗ IV рів. акред. / О.В. Люлько, О.Ф. Возіанов. — 3-є вид., виправл. — К., 2011. — 664 с.
3. Урологія / За ред. проф. О.С. Федорука – Чернівці: Буковинський державний медичний університет, 2011. – 344с.
4. Урологія : підручник / О. В. Шуляк, С. О. Возіанов, О. Б. Банира. - Львів : Світ, 2012. - 492 с.

19.2. Допоміжна

1. Анатомія людини з клінічним аспектом. Федонюк Я.І., Медицина 2004-920с.
2. Діючі протоколи надання медичної допомоги // Науково-методичне видання // за редакцією д.м.н., професора С.П. Пасечнікова. – К.: ТОВ «Доктор-медіа», 2011. – 626 с.
3. Свистонюк І.У., Томусяк Т.Л., Ахтемійчук Ю.Т., Федорук О.С., Оперативна урологія. К.: Здоров'я, 2002. – 244 с.
4. Нормативні, директивні, правові документи, регламентуючі накази та інструкції МОЗ України, стандарт якості надання медичної допомоги при урологічних захворюваннях.
5. Горовий В.І., Веденко Б.І., Головенко В.П. та ін. Невідкладна урологія в практиці лікарів хірургічного профілю. – Вінниця: РВВ ВАТ “Віноблдрукерня”, 2001. – 624 с.
6. Возіанов О.Ф. Диференційна діагностика серозної та гнійної стадій гострого пієлонефриту / О.Ф. Возіанов // Урологія. — 2001. — № 1. — С. 4—8.
7. Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги «Гострий неускладнений цистит у жінок» № 816 від 23 листопада 2011 р.
8. Гострий неускладнений цистит у жінок. Первинна медична допомога. Пасечніков С.П."Доктор -Медіа", 2012.-64с.
9. Невідкладні стани в хірургії: Навч. посіб. для мед. Бобак К.М., Бобак А.І., Киретів В.В. Медицина, 2017.- 560с., 277с.
10. Wein A.J. et al. Campbell-Walsh Urology. – 9th ed. – Saunders, 2006. – Vol. 1. – 4592 p.

Нормативно-правові акти України

1. Закон України №2801-ХІІ від 19.12.1992 р. «Основи законодавства України про охорону здоров'я»;
2. Закон України №3611-VI «Про внесення змін до Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо удосконалення надання медичної допомоги»;
3. Наказ МОЗ України №171 від 27.11.1992 р. «Про удосконалення сексологічної і андрологічної допомоги населенню України»;
4. Наказ МОЗ України № 226 від 27.07.1998 р. «Про затвердження Тимчасових галузевих уніфікованих стандартів медичних технологій діагностично -лікувального процесу стаціонарної допомоги дорослому населенню в лікувально-профілактичних закладах України та Тимчасових стандартів обсягів діагностичних досліджень, лікувальних заходів та критерії якості лікування дітей»;
5. Наказ МОЗ України № 507 від 28.12.2002 р.» Про затвердження нормативів надання медичної допомоги та показників якості медичної допомоги»;
6. Наказ МОЗ України від 29.12.2003 р. №624 Про затвердження Протоколів лікування пацієнтів за спеціальністю «Дитяча урологія»;

7. Наказ МОЗ України від 06.12.2004 р. №604 Про затвердження клінічних протоколів за спеціальністю «Урологія»;
8. Наказ МОЗ України від 17.01.2005 р. №23 Про затвердження окремих протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю «Урологія».
9. Про затвердження Загальнодержавної програми боротьби з онкологічними захворюваннями на період до 2016 року [Електронний ресурс] / Закон України від 23.12.2009 р. № 1794-VI. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1794-17>.
10. Про схвалення Концепції Загальнодержавної програми «Здоров'я – 2020: український вимір» [Електронний ресурс] / Розпорядження Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2011 р. №1164. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1164-2011-%FO>.

19.3. Інформаційні ресурси

1. Сайт кафедри загальної хірургії та урології - <https://www.bsmu.edu.ua/zagalnoyi-hirurgiyi/>
2. Сайт МОЗ України - <http://www.moz.gov.ua>
3. Сервер дистанційного навчання БДМУ - <http://moodle.bsmu.edu.ua/>
4. Електронна освітня платформа БДМУ - <https://eosvita.bsmu.edu.ua/>
5. <http://www.moz.gov.ua>
6. <https://empendium.com/ua/>
7. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>
8. <http://ukrmed.org.ua/>
9. <http://www.medscape.com/>
10. <https://www.cochrane.org/>

20. УКЛАДАЧІ ДОВІДНИКА ДЛЯ СТУДЕНТА (СИЛАБУСУ)

1. Федорук Олександр Степанович – професор закладу вищої освіти кафедри загальної хірургії та урології, професор, д.мед.н;
2. Ілюк Ірина Іванівна - доцент закладу вищої освіти кафедри загальної хірургії та урології, доцент, к.мед.н.